Інститут наукового прогнозування
кафедра економічної теорії
Львівської комерційної академії
Кримський інститут економіки та
господарського права (Севастопольська філія)
кафедра суспільно-політичних наук
Вінницького національного технічного університету
кафедра філософських та соціальних наук
Чернівецького торговельно-економічного інституту
Київського Національного торговельно-економічного
університету
Хмельницький торговельно-економічний інститут
Поволзький інститут управління ім. П. А. Столипіна
Асоціація „Аналітикум"
Українське товариство російської культури «Русь»
ЦМНС, видавництво «ТК Меганом»

ПИТАННЯ СУЧАСНОЇ НАУКИ І ОСВІТИ

Матеріали XI
Міжнародної наукової
інтернет-конференції
14 – 16 липня 2015 року

Київ 2015

Організатори:

Інститут наукового прогнозування (м. Київ)
кафедра економічної теорії Львівської комерційної академії
кафедра суспільно-політичних наук Вінницького національного технічного університету
кафедра філософських та соціальних наук Чернівецького торговельно-економічного інституту Київського Національного торговельно-економічного університету
Інститут реклами (м. Київ)
Кримський інститут економіки та господарського права (Севастопольська філія)
Громадська організація "Асоціація "Аналіткум" (м. Вінниця)
Міжнародне товариство прав людини (Українська секція)
Українське товариство російської культури "Русь"
Центр міжнародного наукового співробітництва, видавництво «ТК Меганом»

РОССИЙСКИЙ ИНДЕКС НАУЧНОГО ЦИТИРОВАНИЯ Science Index Збірник включено до наукометричної бази даних «Російський індекс наукового цитування» («РІНЦ SCIENCE INDEX»).

Ліцензійний договір № 776-07/2013К від 26.07.2013
Офіційний сайт
http://www.int-konf.org

Founder:

Institute of Scientific Forecasting (Kyiv)
Department of Economics, Lviv Academy of Commerce
Department of social and political sciences, Vinnytsia National Technical University
Department of Philosophy and Social Sciences Chernivtsi Trade and Economics Institute Kyiv National Trade and Economic University
Universities' Institute of Advertising (Kyiv)
Crimean Institute of Economics and Commercial Law (Sevastopol branch)
NGO "Association "Analitkum" (Vinnytsia)

International Society for Human Rights (Ukrainian section)
Ukrainian Society of Russian Culture "Rus"
Center for International Scientific Cooperation, publishing "TK Meganom"

РОССИЙСКИЙ ИНДЕКС НАУЧНОГО ЦИТИРОВАНИЯ Science Index Registered by «РІНЦ SCIENCE INDEX»

Registration Certificate **№ 776-07/2013K dated 26.07.2013**
Official site
http://www.int-konf.org

Оргкомітет:

Башнянин Г. І., доктор економічних наук
Бабенко А. Г., доктор економічних наук
Корнієнко В. О., доктор політичних наук, академік Української академії політичних наук
Ореховський В. О., доктор історичних наук
Юрій М. Ф., доктор історичних наук, академік Національної Академії Наук України
Чурюмов К. І. член- кореспондент Національної Академії Наук України, академік Нью-Йоркської Академії наук
Жалко-Титаренко В. П., доктор медичних наук
Чікарькова М. Ю., доктор філософських наук
Бадалов О. П., кандидат мистецтвознавства

Амурський Е. Е., кандидат педагогічних наук, академік МАБЕТ
Антонович Є. А., кандидат педагогічних наук
Биков О. М., кандидат юридичних наук
Прищенко С. В., доктор наук у галузі дизайну
Бикова Т. В., кандидат філологічних наук
Денисюк С. Г., доктор політичних наук,
Докаш О. Ю., кандидат політичних наук
Коваль Л. М., кандидат економічних наук
Безаров О. Т., кандидат історичних наук

ЗМІСТ

РОЗДІЛ І. ПИТАННЯ ЕКОНОМІКИ ТА ПРАВА

АКТУАЛЬНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ МАТЕМАТИЧНИХ МЕТОДІВ У ФОРМУВАННІ ПЛАНУ СІМЕЙНОГО БЮДЖЕТУ
Бабенко І. С. 2

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ФІНАНСОВИЙ МЕХАНІЗМ СПОЖИВЧОГО КРЕДИТУВАННЯ
Залізецька Л. М. 8

РОЛЬ SWOT-АНАЛІЗУ В ОБГРУНТУВАННІ ПЕРСПЕКТИВ РОЗВИТКУ ФАРМАЦЕВТИЧНИХ ПІДПРИЄМСТВ
Кушер В. О. 13

ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ
Майданюк Є. В. 20

ПРОГРАМНО-ЦІЛЬОВИЙ ПІДХІД ДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ РЕГІОНУ
Міляр Л. Ф. 25

УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ І МЕТОДИКИ ОБЛІКУ, АУДИТУ І АНАЛІЗУ ОПЕРАЦІЙ НА ПОТОЧНИХ РАХУНКАХ У БАНКУ
Рябокінь І. В. 32

ПОВОДЖЕННЯ З ПОБІЧНИМИ ПРОДУКТАМИ ТВАРИННОГО ПОХОДЖЕННЯ: СУБСИДІАРНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗАКОНОДАВСТВОМ ПРО ВІДХОДИ
Трегуб О. А. 37

РОЗДІЛ ІІ. ПИТАННЯ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЛОГІЧНОГО АНАЛІЗУ ОНТОЛОГІЙ З ТИПІЗОВАНИМИ ВИРАЗАМИ
Каплунов А. В., Лупинос А. Г. 44

ПЕРСИСТЕНТНІ СТРУКТУРИ ДАНИХ
Руссін О. С. 51

ЗАХИСТ В ХМАРНИХ СЕРЕДОВИЩАХ
Дігтяр М. М., Руссін О. С. 56

ПОКРАЩЕНА МЕТОДОЛОГІЯ ЕКСТРЕМАЛЬНОГО ПРОГРАМУВАННЯ
Шуть В. А. 62

РОЗДІЛ ІІІ. ПИТАННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК ТА ПСИХОЛОГІЇ

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ЗАСОБИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ДИЗАЙНЕРІВ ДО РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ КАР'ЄРИ
кандидат педагогічних наук, Алєксєєва С. В. 67

ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ ФЕНОМЕНА СУБ'ЄКТНОСТІ ЯК КАТЕГОРІЇ СУЧАСНОЇ НАУКИ
кандидат педагогічних наук, Григор'єва В. В. 73

НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНИЙ ПРОЦЕС ВИЩОГО ВІЙСЬКОВОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ В КОНТЕСТІ ФОРМУВАННЯ ЙОГО БЕЗПЕЧНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА
Нечипор Н. М. 80

ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ АГРОТЕХНІКІВ В АГРАРНИХ КОЛЕДЖАХ
Погоріла Н. І. 88

КОЛЬОРОВА КОНЦЕПТУАЛІЗАЦІЯ СВІТУ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ (НА МАТЕРІАЛІ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ) 94
кандидат філологічних наук, Соломаха А. В.

ЗОВНІШНІ ЧИННИКИ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ У ЖІНОК-ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ: ФЕНОМЕН «СКЛЯНОЇ СТЕЛІ» ТА «РЕВЕРСИВНОГО ГЕНДЕРНОГО СТЕРЕОТИПУ» 101
кандидат психологічних наук, Правдивець Н. О.

ДОСЛІДЖЕННЯ САМОПІЗНАННЯ ЯК КОГНІТИВНОЇ ОСНОВИ САМОРОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ 107
Турлакова Н. Б.

ОСОБЛИВОСТІ ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ДІТЕЙ ШКІЛЬНОГО ВІКУ З АСТЕНО-ВЕГЕТАТИВНИМ СИНДРОМОМ 114
кандидат наук з фізичного виховання і спорту, Бісмак О. В.

РОЗДІЛ IV. ПИТАННЯ ІСТОРІЇ ТА МИСТЕЦТВА

ВНЕСОК УЧЕНИХ-ГІГІЄНІСТІВ ДНІПРОПЕТРОВСЬКОГО МЕДИЧНОГО ІНСТИТУТУ В РОЗВИТОК ГІГІЄНИ ЯК НАУКИ ТА ПРЕДМЕТУ ВИКЛАДАННЯ В УКРАЇНІ В МІЖВОЄННИЙ ПЕРІОД (1922-1941 рр.) 123
кандидат історичних наук, Товкун Л. П.

ВІДОБРАЖЕННЯ В ЖУРНАЛІ «НАУКА І СУСПІЛЬСТВО» ДОСЯГНЕНЬ ВІТЧИЗНЯНОЇ НАУКИ І ТЕХНІКИ В ПІЗНАННІ КОСМОСУ 132
кандидат історичних наук, Логвинюк Т.

ОСНОВНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ПАПЕРОВОЇ ПЛАСТИКИ ТА ОРІГАМІ В КУЛЬТУРІ ЯПОНІЇ 137
Мисак М. Й.

Збірник наукових праць

Підписано до друку 20.07.2015
Формат 60x84/16.Гарн. Times New Roman.
Папір офсетний. Друк різографія.
Тираж 300пр.

ТОВ „ТК Меганом". Свідоцтво ДР №325712
02192, м. Київ, вул. Юності 9/144.
т/ф. +38044-525-62-99
e-maill: intkonf@gmail.com

2. Haluzevyi standart vyshchoi osvity Ukrainy OKKh pidhotovky molodshoho spetsialista / Ministerstvo osvity i nauky Ukrainy. – K.: 2013r. – s.14.
3. Dovidnyk kvalifikatsiinykh kharakterystyk profesii pratsivnykiv. Vypusk 1. Profesii pratsivnykiv, yaki ye zahalnymy dlia vsikh vydiv ekonomichnoi diialnosti" - Kramatorsk: Tsentr produktyvnosti, 2001, - 262 s.
4. Koniukh M. S. Formuvannia novoi filosofii osvity v ukraini: Sotsialno-filosofskyi analiz: monohr. – K.: Vyshcha shkola, 2001. – 30s.
5. Krychevskyi V. Yu. Professyohrama dyrektora shkoly. Problemy povyshenyia kvalyfykatsyy rukovodytelei shkol / V. Yu. Krychevskyi. – M.: Pedahohyka, 1987. – S. 120.
6. Kuzmyna N. V. Professyonalyzm lychnosty prepodavatelia y mastera proyzvodstvennoho obuchenyia / N. V. Kuzmyna. – M.: V. shkola., 1990. – 119s.
7. Pedahohichna maisternist: pidruch. / I. A. Ziaziun, L. V. Kramushchenko, I. F. Kryvonos ta in.; za red.. I. A. Zaziuna. – K.: Vyshcha shkola. 1997. – 349 s.

УДК 372.881. 111.22

КОЛЬОРОВА КОНЦЕПТУАЛІЗАЦІЯ СВІТУ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ (НА МАТЕРІАЛІ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ)

кандидат філологічних наук, Соломаха А. В.
Київський університет імені Бориса Грінченка, Україна, м. Київ

В статті розглянуто концептуальні значення основних кольорів у німецькій мові. Автором добрано сталі словесні комплекси, в яких зустрічаються назви цих кольорів, та проаналізовано їхній зміст з урахуванням особливостей життєдіяльності німецького етносу, природних, історичних та суспільних умов його розвитку. Матеріали дослідження можна використовувати на уроках німецької мови у початковій школі під час вивчення назв кольорів з метою розвитку соціокультурної компетенції молодших школярів як складової іншомовної комунікативної компетентності.

Ключові слова: соціокультурна компетенція, колір, молодший школяр, німецький етнос, концептуальне значення.

кандидат филологических наук, Соломаха А. В. Цветовая концептуализация мира как средство развития социокультурной компетенции младших школьников (на материале немецкого языка) / Киевский университет имени Бориса Гринченко, Украина, Киев.

В статье расстраиваются концептуальные значения основных цветов в немецком языке. Автором подобраны устоявшиеся словесные комплексы, в которых встречаются названия этих цветов, и проанализированы их значения с учетом особенностей жизнедеятельности немецкого этноса, природных, исторических и общественных условий его развития. Материалы

исследования можно использовать на уроках немецкого языка в начальной школе во время изучения названий цветов с целью развития социокультурной компетенции младших школьников как составляющей иноязычной коммуникативной компетентности.

Ключевые слова: социокультурная компетенция, цвет, младший школьник, немецкий этнос, концептуальное значение.

PhD in Philologie, Solomakha A. V. Color conceptualization of the world as a means of social competence younger students (in the German language) / Boris Grinchenko Kiev University, Ukraine, Kiev.

In the article the conceptual meaning of the basic colors in German. The author has chosen steel verbal complexes, which are the names of these colors, and analyzed their contents allowing for the life of the German ethnic, natural, historical and social conditions of its development. The research materials can be used in German lessons at primary school while learning the names of colors in order to develop socio-cultural competence younger pupils as part of foreign language communicative competence.

Key words: socio-cultural competence, color, junior pupil, the German ethnic group, the conceptual meaning.

Вступ. Тема кольорової концептуалізації дійсності досить широко розроблялася американськими етнолінгвістами і використовувалася ними для доказу правильності гіпотези лінгвістичної відносності Сепіра-Уорфа [1, 2, 3, 4]. Проте в цих працях розглядаються, головним чином, принципи мовної концептуалізації кольорів та встановлюється єдина для всіх мов світу їх ієрархія. Нас цікавлять асоціативні, символічні значення, надані певним кольорам німецьким етносом, а ознайомлення з цими значеннями молодших школярів під час вивчення назв кольорів у початковій школі вважаємо доцільним, адже знання концептуальних значень необхідне для уникнення проблем у подальшому міжкультурному спілкуванні, а розвиток соціокультурної компетенції є невід'ємною складовою іншомовної комунікативної компетентності учня. Усталені словесні комплекси, що стали основою нашого дослідження взято з найбільшого сучасного словника німецької мови *Duden* [5].

Виклад основного матеріалу. Так, зелений колір – *grün*. Як відомо, територію Німеччини вкривали ліси, тому зелений колір для німців – це насамперед колір природи. Прикметники німецької мови, як відомо, можуть субстантивуватися: *grün – das Grün* – "зелень лук та лісів", тобто для німецького етносу це не просто колір, це важлива частина їх життя, це рідне і близьке, як матір, що підтверджується таким виразом: *bei der Mutter Grün schlafen; eine grüne Hand haben* – вміти доглядати за рослинами або квітами; *die grünen Lungen der Stadt* – зелені насадження в місті (легені міста), а також так називають Тюрінзький ліс.

Цю думку підтверджує і той факт, що відносно до інтерперсональних стосунків *grün* – це дружні, доброзичливі стосунки; вживання з заперечною

часткою має протилежне значення: *j-m (nicht) grün sein* – (не)переносити, (не)любити когось; *j-n, etw. über den grünen Klee loben* – занадто вихваляти кого-н., що-н.. Саме в такому значенні вживається це слово в літературі, насамперед в поезії:

Wenn keiner treu dir bliebe...
Ich bleib' dir ewig grün.
Du, meine alte Liebe:
Berlin bleibt doch Berlin.
(alter Schlagertext)

Зелений колір відіграє особливу роль у святий четвер – *Gründonnerstag* („Зелений четвер"). Раніше в „зелений четвер" служителі одягали церковний одяг зеленого кольору, ще і зараз існує звичай їсти в цей день щось з свіжих овочів. Найвідомішою їжею був суп із семи чи дев'яти різних видів овочів.

Зелений колір асоціюється також з молодістю, незрілістю: *ein grüner Junge, Grünschnabel* – зелений юнець.

Weiß – білий колір асоціюється у німців із цнотливістю, чистотою, ніжністю; є традиційним кольором весілля. Весільні екіпажі – білого кольору; раніше і весільні букети теж повинні були обов'язково бути білими. Катафалк у католиків – білий.

Weißer Sonntag – „біла" неділя; перша неділя після Великодня, коли відбувається конфірмація. Білий колір дівочого одягу, свічок, квітів уособлює незайманість, цнотливість та чистоту Христа і тих, хто говіє, причащається.

М. Лютер писав в одному з листів: *„Weiße Farbe ist der Geister und aller Engel Farbe"* (1530).

Біла фарба асоціюється також з чимось невивченим та недослідженим: *ein Weißer Fleck auf der Landkarte* – „біла пляма" на карті означає недосліджений район, місцевість *(k)eine (blüte) weiße Weste haben* – мати (не)заплямовану репутацію, тобто у цьому випадку білий колір викликає уявлення про чесність та порядність людини; *weiße Fahne* – білий прапор парламентера знак миру та чистоти помислів, свідчення того, що у процесі перемовин сторона не замислює нічого ворожого.

Білий колір одягу – характерна прикмета членів деяких релігійних об'єднань: *der weiße Mönch* – „цистерціанець" (монах ордену, спорідненого з бенедиктинським).

Rot – червоний колір символізує пристрасть, торжество, вогонь, свободу, любов та відданість, а також революцію. Червоний колір асоціюється з життям: *heute rot, morgen tot* – говорять, якщо хто несподівано помирає.

До речі, Людовик XIV впровадив у моду високі підбори, які мали червоний колір, що, на думку його сучасників, підкреслювало сексуальність та пристрасть, адже червоний колір у європейській традиціях – це груба чоловіча сила [6, с.356].

Червоний та зелений кольори – класичні кольори німецького Різдва, кольори життя.

Червоний символізує для німецького етносу незвичайність чогось, особливе значення події, дня, тому у таких випадках говорять – *sich etwas rot im Kalender anstreichen* – намагатися запам'ятати певний важливий для когось день.

Червоний – це колір революції. Про всі партії лівої орієнтації кажуть *rot. Rote Nelke* – червона гвоздика, постійна супутниця революційних подій та свят.

Blau – синій колір уособлює тугу, вірність, довіру та нескінченність.

Для німців саме синій колір пов'язаний з вірністю та відданістю. Проте не завжди і не скрізь він мав таке значення. У старовинних звичаях та для моряків північного узбережжя Німеччини цей колір посідав головне місце, хоча викликав не завжди позитивні асоціації. Так, чорти, відьми, чародії та привиди з'являлися часто у блакитному одязі. Люди вірили, що, якщо зустріти жінку у блакитному фартусі, то слід чекати нещастя, а в домі, рами вікон якого пофарбовані в блакитний колір, живе відьма. І тому люди намагалися не фарбувати дім у блакитний колір, а також не класти блакитних деталей одягу на подружнє ліжко, тому що вважалося, що у такому випадку у жінки не буде дітей.

Блакитний колір для німців – це також колір смерті. Померлого одягали у блакитний сюртук та клали у труну шматок блакитної тканини [7].

Der „Blaue Peter" – „Блакитний капітан" – відомий міжнародний сигнальний прапор, який означає наказ усій команді повернутися на борт корабля та вивішується на флагштоці за 24 години до його виходу у море. „Блакитний Петер" – один з найстаріших сигнальних прапорів, що був відомий німецьким морякам вже з початку XVIII ст. до XIX ст. під назвою *die blaue Flagge,* а в Англії ще у 1777 р. – "blue peter", що було скороченою формою від сигналу: "blue repeater": „Усім капітанам до адмірала!" В XIX ст. сигнал *Blauer Peter* використовувався німецьким торговим флотом, проте моряки вживали вже не "blue peter", а *der blaue Peter.*

Блакитні (сині) квіти прийнято в Німеччині дарувати тим, хто вступає до армійських лав. Матроська форма теж блакитна: *die blauen Junge* – матроси; *die Blaujacke* – матрос, моряк; *blaue Ferne* – туманна далечінь; *die Blaue Blume* – блакитна квітка, символ ідеалу та мрії німецьких романтиків; *die Blaue Stunde* – блакитна година (die Stunde der Dämmerung).

У наступних виразах блакитний символізує невизначеність: *ins Blaue („hinein")* – навмання; *das Blaue von Himmel (herunter) versprechen* – обіцяти все, що завгодно (букв. обіцяти блакить з неба); *eine Fahrt ins Blaue* – подорож без визначеної мети, розважальна подорож.

Вирази, у яких блакитний колір символізує обман, нещирість: *das blaue von Himmel (herunter) lügen* – розповідати щось неправдоподібне, вигадувати; *j-m blauen Dunst vormachen* – морочити голову, замилювати очі кому-небудь, пускати в очі пил (когось вводити в оману); *sein blaues Wunder erleben* – зазнати великої (та вкрай неприємної) несподіванки.

Gelb – символізує зраду, розлуку, ревнощі, роздратованість; німці пов'язують жовтий колір також з ненавистю, заздрощами, нещирістю. Наступні мовні одиниці підтверджують ці асоціації німців: *der gelbe Neid* – чорна заздрість (жовта заздрість); *sich grün und gelb ärgern* – вийти з себе, біситися; *vor Neid gelb und grün werden* – позеленіти від заздрощів (пожовтіти та позеленіти від заздрощів).

Жовтий колір позначає небезпеку, якесь попередження: *das Gelbkreuz* – жовтий хрест; під час першої світової війни був знаком на хімічних зарядах, що містили отруйні гази; *die gelbe Engel* – жовті ангели, працівники вуличної служби Загального німецького автоклубу.

Жовтий колір поштового диліжансу, який протягом кількох сторіч був єдиним транспортним засобом, та чорний поштовий ріжок – кольорові символи німецької пошти. Вони актуальні і в наш час: поштова скриня має жовтий колір.

Якщо в щось не можуть повірити, то кажуть: *ein gelbes Wunder! (букв.* жовте здивування)– Неможливо! Не може бути!

Schwarz – чорний колір символізує урочистість (*zu einer Feier im schwarzen Anzug erscheinen),* а також жалобу та скорботу: *in schwarz gekleidet* – бути одягненим у чорне, бути у скорботі.

Цей колір використовується також для характеристики вкрай невдалого (наприклад, для ділових рішень), нещасливого дня: *ein schwarzer Tag* – чорний день.

Чорний колір асоціюється у німців також з чимось таємним, що використовується проти інших людей: *die schwarze Liste* – чорний список, тобто список людей, чимось непідходящих владі, адміністрації тощо, таємно складений з метою, щоб використати і у зручний момент розправитися з ними.

Цей колір викликає у німецькій етносвідомості асоціації з чим-небудь незаконним, нелегальним, що вербалізовані наступними мовними одиницями: *schwarz über die Grenze gehen* – нелегально переходити кордон; *der Schwarzfahrer* – безквитковий пасажир, „заєць", або керувати машиною без прав водія; *der Schwarze Markt* – чорний нелегальний ринок; *die Schwarzarbeit* – нелегальна оплачувана, але незареєстрована робота, з якої не сплачуються податки; *schwarzarbeiten* та *Schwarzarbeiten machen (Ohne Lohnsteuerkarte)* – нелегально працювати; *der Schwarzseher* – 1) „телезаєць", телеглядач, який не сплатив абонементського збору; 2) песиміст; *der Schwarzbrenner*– самогонщик.

Прикметник *schwarz* вживається як синонім до *katholisch*, а також як назва в Німеччині тих, хто є членом партії християнських демократів.

Хоча чорний колір переважно асоціюється з горем та сумом, з чимось неприємним та негативним (*schwarz malen* – показувати все у темних тонах; *etw. in schwarz sehen* – бачити щось у чорному світлі), у деяких випадках він втрачає свою негативну конотацію та передає щось позитивне: *schwarze Zahlen* – „чорні цифри": називаються німцями показники прибутків підприємства, і *rote Zahlen* – „червоні цифри": показники боргів, втрат,

дефіциту, нестачі на підприємстві; *Weißer Kreis* – „біле коло": округ, у якому відмінили державне регулювання цін на квартирну плату, що означає її зростання, і *Schwarzer Kreis* – „чорне коло": округ, де має місце регулювання квартирної плати.

Особливі асоціації у німецького етносу пов'язані з коричневим кольором, що означає співвіднесеність з фашизмом у Німеччині (колір форми нацистів) і вербалізовані такими мовними одиницями: *der braune Peste* – фашизм (коричнева чума). Вираз німецького письменника-антифашиста В. Бределя, який вжитий в художній та публіцистичній літературі [8, с. 181]); *die braune Gesinnung* – нацистські переконання (коричневе переконання); *das Braunhemd* – сорочка нациста; *braun sein* – бути фашистом; *eine braune Vergangenheit haben* – мати фашистське минуле; *die tiefbraune Pest* – неофашизм.

Grau – сірий колір асоціюється в німецькій етносвідомості з тим, що знаходиться на межі легального та нелегального, що підтверджується такими фактами мови: *grauer Markt* – напівлегальний ринок; *grauer Händler* – людина, що займається напівлегальним бізнесом.

Як відомо, довгий час церква значно впливала на світську владу. Кардинал при кайзері чи курфюрсті виконував роль радника (неофіційного, не афішованого, таємного), без якого не приймалося жодного важливого рішення. Повсякденний одяг кардинала – це сіра мантія, що було покладено в основу такого виразу: *graue Eminenz* - „сірий" кардинал, у сучасному значенні мається на увазі людина, яка є неофіційним, проте впливовим радником якоїсь високопоставленої особи.

За традицією одяг сірого кольору носять представники певних релігійних організацій: *ein grauer Mönch, ein grauer Bruder* – член ордена францисканців.

Сірий колір співвідноситься німцями з чимось невеселим, буденним, безпорадним: *der graue Alltag* – сіре повсякдення; *ein grauer Tag* – буденний день; *graue Tage* – сумні дні; *graue Zukunft* – безперспективне, невідоме майбутнє; *alles grau in grau sehen (malen)* – усе бачити в темних кольорах; *das graue Elend kriegen (haben)* – бути у поганому, пригніченому настрої, почувати себе нещасним.

Сірий колір асоціюється також з чимось одноманітним, невиразним: *eine graue Maus*– непомітна особа, незначна особистість; *bei Nacht sind alle Katzen grau* – вночі усі кішки чорні (букв. сірі); *graue Theorie sein* – теорія, не перевірена практикою: вираз бере витоки з „Фауста" Гете: *Grau, teuerer Freud, ist alle Theorie".*

Висновки. Таким чином, можна говорити, що назви кольорів, крім своїх прямих значень, мають також інше концептуальне значення, притаманне саме німецькому етносу, зрозуміти яке неможливо без певного етнокультурного пояснення. При вивченні назв кольорів цікавим та корисним буде розповідати учням про ці додаткові значення, роблячи екскурс в історію, географія та культуру німецького етносу, що підвищить їхню зацікавленість у вивченні німецької мови та стане основою соціокультурної компетенції як складової іншомовної комунікативної компетентності. Вивчення ж разом із молодшими

школярами усталених словесних комплексів з назвами кольорів дозволить їм здійснювати комунікацію з носіями мови на міжкультурному рівні. Саме такий шлях засвоєння лексичного та фразеологічного матеріалу призведе врешті до формування вторинної мовної особистості учня та до володіння ним німецької мови на рівні її носіїв.

Література:

1. Berlin B., Kay P. Basic color terms: their universality and evolution. – Berkeley, Los Angeles: Univ. of Calif. Press, 1969. – 178 p.

2. Birren F. Colour and human response. – New York: Van Nostrand Reinhold Company, 1978. – 190 p.

3. Berlin B., Kay P., Merrfield W. R. The world colour survey. – Dallas: Academic Publication of the Summer Institute of Linguistics. 1991. – 165 p. Birren F. Colour and human response. – New York: Van Nostrand Reinhold Company, 1978. – 190 p.

4. Kay P., McDaniel Ch. The Linguistic Significance of the Meaning of Basic Color Terms. // Language. – 1978. – № 54. – P. 610–646

5. Duden. Das große Wörterbuch der deutschen Sprache in 6 Bd. / Unter Leitung von G. Drosdowski. Mannheim/Wien/Zürich: Dudenverlag, 1976–1981. – Bd. I – 462 S.; Bd.II– S. 463–928; Bd. III– S. 929–1408; Bd. IV– S. 1409–1902; Bd. V– S. 1903–2398; Bd. VI– S. 2399–2990.

6. Энциклопедия символов, знаков, эмблем. / Авт. сост. общ. ред. В. Андреева, В. Кухлева, А. Ровнер. – М.: Мокид-Миф, 2000. – 576 с.

7. Renn L. Krieger, Landsknecht und Soldat. – Berlin-Weimar, 1979. – 486 S.

8. Гаврись В. І. Сталі сполучення слів у сучасній німецькій мові. – К: Радянська школа, 1971. – 248 с.

References:

1. Berlin B., Kay P. Basic color terms: their universality and evolution. – Berkeley, Los Angeles: Univ. of Calif. Press, 1969. – 178 p.

2. Birren F. Colour and human response. – New York: Van Nostrand Reinhold Company, 1978. – 190 p.

3. Berlin B., Kay P., Merrfield W. R. The world colour survey. – Dallas: Academic Publication of the Summer Institute of Linguistics. 1991. – 165 p. Birren F. Colour and human response. – New York: Van Nostrand Reinhold Company, 1978. – 190 p.

4. Kay P., McDaniel Ch. The Linguistic Significance of the Meaning of Basic Color Terms. // Language. – 1978. – № 54. – P. 610–646

5. Duden. Das große Wörterbuch der deutschen Sprache in 6 Bd. / Unter Leitung von G. Drosdowski. Mannheim/Wien/Zürich: Dudenverlag, 1976–1981. – Bd. I – 462 S.; Bd.II– S. 463–928; Bd. III– S. 929–1408; Bd. IV– S. 1409–1902; Bd. V– S. 1903–2398; Bd. VI– S. 2399–2990.

6. Entsiklopediya simvolov, znakov, emblem. / Avt. sost. obshch. red. V. Andreeva, V. Kukhleva, A. Rovner. – M.: Mokid-Mif, 2000. – 576 s.

7. Renn L. Krieger, Landsknecht und Soldat. – Berlin-Weimar, 1979. – 486 S.

8. Ghavrysj V. I. Stali spoluchennja sliv u suchasnij nimecjkij movi. – K: Radjansjka shkola, 1971. – 248 s.

УДК 159.923.2 +159.922.1

ЗОВНІШНІ ЧИННИКИ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ У ЖІНОК-ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ: ФЕНОМЕН «СКЛЯНОЇ СТЕЛІ» ТА «РЕВЕРСИВНОГО ГЕНДЕРНОГО СТЕРЕОТИПУ»

кандидат психологічних наук, Правдивець Н. О.
Міжнародна Академія рейтингових технологій і соціології «Золота Фортуна», Україна, Київ

Стаття присвячена вивченню зовнішніх чинників розвитку професійної ідентичності у жінок, які працюють у військовій сфері. Були виокремлені такі особливості соціально-психологічного професійного мікроклімату військовослужбовців, а саме: соціальні та гендерні стереотипи щодо жіночої військової служби, що проявляється у прагненні чоловіків-військовослужбовців обмежити професійну діяльність жінок-військовослужбовців колом так званих «другорядних робіт», а також підтриманні соціального стереотипу щодо професії військовослужбовця як суто «чоловічої професії»; «реверсивний гендерний стереотип» як наслідок високої професійної конкуренції між колегами жінками-військовослужбовцями.

Ключові слова: жінки-військовослужбовці, професійна ідентичність, соціальні та гендерні стереотипи, феномен «скляної стелі», «реверсивний гендерний стереотип».

Доктор философии в области психологии, Правдивец Н. А. Внешние факторы развития профессиональной идентичности у женщин-военнослужащих: «феномен стеклянного потолка» и «реверсивного гендерного стереотипа / Международная Академия рейтинговых технологий и социологии« Золотая Фортуна », Украина, Киев

Статья посвящена изучению внешних факторов развития профессиональной идентичности у женщин, работающих в военной сфере. Были выделены следующие особенности социально-психологического профессионального микроклимата военнослужащих, а именно: социальные и гендерные стереотипы относительно женской военной службы, которые проявляются в стремлении мужчин-военнослужащих ограничить профессиональную деятельность женщин-военнослужащих кругом так называемых «второстепенных работ», а также поддержке социального стереотипа относительно профессии военнослужащего как чисто «мужской профессии»; «реверсивный гендерный стереотип» как следствие высокой профессиональной конкуренции между коллегами женщинами-военнослужащими.

Ключевые слова: Женщины-военнослужащие, профессиональная идентичность, социальные и гендерные стереотипы, феномен «стеклянного потолка», «реверсивный гендерный стереотип».